

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет/інститут

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна робота з різними групами клієнтів

Освітня програма Соціальна робота

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “30” серпня 2019р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Мета і завдання курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальна робота з різними групами клієнтів
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Кулик Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	0677047023
Е-mail викладача	ivanna.kulyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС - 6 (180 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Навчальний курс спрямований на ознайомлення студентів із основами організації роботи з різними категоріями клієнтів; оволодіння основними методами і формами соціальної роботи із різними категоріями населення.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: підготовка кваліфікованих фахівців шляхом засвоєння ними теоретичних знань, понять, принципів соціальної роботи з різними групами клієнтів в Україні та вивчення напрямів діяльності державних і громадських організацій, що надають допомогу та підтримку визначеній цільовій аудиторії.</p> <p>Завдання: вивчення та аналіз змісту соціальної політики щодо цільових груп, які потребують соціальної підтримки; систематизація теоретичних знань щодо сутності, підходів, принципів, форм, методів соціальної роботи з різними групами клієнтів; ознайомлення зі змістом та принципами соціальної роботи з клієнтами, що потребують екстреної соціальної підтримки; вивчення теоретичних засад технології ведення випадку у роботі з різними групами клієнтів та відпрацювання відповідних умінь; аналіз та узагальнення досвіду соціальної роботи з різними групами клієнтів державних та громадських організацій в Україні.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Після опанування курсу студенти мають володіти знаннями щодо: підходів до визначення спеціальних груп клієнтів; особливостей запобігання стигматизації різних груп клієнтів; сутності та принципів соціальної політики щодо цільових груп, які потребують соціальної підтримки; змісту, методів та форм соціальної роботи з різними групами клієнтів; специфіки надання екстреної соціальної підтримки певних груп клієнтів; особливостей технології ведення випадку у роботі з різними групами клієнтів; ролі та функцій різних соціальних інституцій у сфері соціальної роботи з різними групами клієнтів.</p> <p>Під час практичних та лабораторних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички: планування та організації соціальної роботи з різними групами клієнтів; вибору та застосування адекватних та ефективних методів та форм у роботі з відповідними групами клієнтів; налагодження взаємодії та партнерства з організаціями, що здійснюють соціальну роботу з різними групами клієнтів; аналізу дій фахівців, що займаються соціальною роботою з різними групами клієнтів, надання рекомендацій щодо оптимізації та модернізації такої діяльності.</p> <p>Загальні та професійні компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни: Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів; Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи з різними групами</p>	

клієнтів;
 Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах;
 Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб щодо різних категорії клієнтів;
 Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів;
 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення;
 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей;
 Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм;
 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад;
 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи щодо різних груп клієнтів;
 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 180 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5-6	Соціальна робота	3	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Становлення соціальної роботи з різними групами клієнтів План Соціально-демографічні проблеми суспільства. Сучасні протиріччя соціальної політики щодо різних груп населення. Соціальна робота як умова вдосконалення стосунків держави та різних груп населення. Історичні аспекти становлення роботи зі спеціальними групами клієнтів.	Лекція 2 год	4,13,14,16, 17	Проаналізуйте сучасні тенденції соціальної роботи з особливими групами клієнтів у різних країнах світу 2 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 2. Особливості роботи з різними групами клієнтів План	Лекція 2 год	3, 4, 11, 13, 18	Дайте оцінку сучасним теоріям та практикам запобігання	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

<p>Спеціальні групи клієнтів як соціальна проблема. Види соціально небезпечних явищ: злочинність, алкоголізм, наркоманія, ВІЛ/СНІД. Людина в системі негативних явищ. Соціальна політика щодо спеціальних груп клієнтів.</p>			<p>стигматизації спеціальних груп клієнтів 2 год</p>		
<p>Тема 3. Соціальна робота з допризовною молоддю, військовослужбовцями та членами їх сімей План Соціальна зумовленість роботи з допризовною та призовною молоддю. Організація практичної соціальної роботи з військовозобов'язаними. Специфіка військової служби. Основні проблеми військових та їхніх сімей. Технології соціальної роботи з військовослужбовцями (методи та засоби).</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>3, 11, 13, 16, 19</p>	<p>Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» 2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 4 Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення План Показники матеріальної забезпеченості населення. Соціальний захист малозабезпеченого населення. Форми та методи соціальної роботи щодо підвищення життєвого рівня</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>14, 16, 18, 19</p>	<p>Складіть перелік нормативно-правового забезпечення мало-забезпечених груп населення 4 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>

малозабезпечених груп населення. Побутове обслуговування малозабезпечених громадян як складова соціального обслуговування.					
Тема 5 Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями План Поняття “інвалідність” та його види. Соціальні заклади й стаціонарні установи по роботі з інвалідами. Напрямки роботи з людьми, які мають фізичні чи психологічні вади. Реалізація соціальних заходів на різноманітних рівнях.	Лекція 2 год	14, 15, 16, 18, 19	Схематично зобразіть законодавство з соціального захисту інвалідів. 2 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 6 Соціальна робота з людьми похилого віку План Соціальний статус, психосоціальні особливості людей похилого віку, одиноких. Особливості роботи будинків-інтернатів для людей похилого віку. Робота відділів соціального патронажу та обслуговування людей похилого віку та одиноких: функціональні обов'язки персоналу, форми роботи з клієнтами.	Лекція 2 год	7, 14, 18, 19, 20	Розробіть проект на тему: «Допомога людям похилого віку» 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Тема 7 Соціальна робота з особами з алкогольною та наркотичною	Лекція 2 год	11, 14, 16, 18,19	Опрацюйте конвенцію ООН про права дитини, яка вживає спиртні	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

<p>залежністю і перспективи її розвитку в Україні</p> <p>План</p> <p>Особливості впливу алкоголізму на процеси соціалізації: зміни поведінки під впливом зловживання алкоголем, формування хвороби. Соціально-психологічні і медико-біологічні показники статусу хворої людини.</p> <p>Робота зі спеціальними групами клієнтів, хворими на алкоголізм.</p> <p>Соціально-психологічні підходи до роботи з алкоголіками.</p> <p>Організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки.</p> <p>Досвід функціонування груп в Україні. Специфіка формування наркотичної хвороби: поняття про психологічну і фізичну залежність.</p> <p>Робота зі спеціальними групами клієнтів, хворих на наркоманію: цільові програми лікування та реабілітації наркоманів.</p> <p>Світові стратегії розв'язання проблеми наркотизації.</p> <p>Організаційні умови і принципи функціонування груп взаємопідтримки.</p> <p>Спілкування та взаємодія з клієнтами в процесі</p>			<p>напої</p> <p>2 год</p> <p>Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Регіональні особливості установ профілактичної роботи серед дітей, які вживають спиртні напої».</p> <p>2 год</p>		
---	--	--	---	--	--

реабілітації. Особливості соціального відновлення після реабілітації.					
<p>Тема 8 Соціальна робота з особами, що займаються секс-бізнесом</p> <p>План</p> <p>Визначення поняття “секс-робітник”.</p> <p>Структура секс-бізнесу.</p> <p>Причини та шляхи залучення до комерційного сексу.</p> <p>Зміст соціальної роботи у сфері “секс-бізнесу”:</p> <p>профілактичні програми, освітні програми.</p> <p>Використання аутрич-методу соціальними працівниками.</p>	Лекція 2 год	11, 18, 19	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Дитяча проституція як форма прояву девіантної поведінки дітей». 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
<p>Тема 9 Особливості соціальної роботи з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД</p> <p>План</p> <p>ВІЛ/СНІД як соціальна проблема.</p> <p>Соціально-психологічні моделі роботи зі спеціальними групами клієнтів, хворими на СНІД.</p> <p>Системи лікування і підтримки уражених груп.</p> <p>Соціальна робота з вагітними-ВІЛ-інфікованими: умови народження здорової дитини.</p> <p>Закордонний досвід щодо запобігання ВІЛ/СНІДу.</p> <p>Групи взаємопідтримки: досвід Англії, Німеччини.</p>	Лекція 2 год	5, 12, 16, 17, 18	Опрацюйте загально-державну програму забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2019-2023 роки 2 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

<p>Тема 10 Організація роботи з людьми без визначеного місця проживання План Категорія громадян, які відносяться до осіб без визначеного місця проживання. Соціальний портрет осіб без визначеного місця проживання. Специфіка роботи з людьми без постійного місця проживання. Діяльність та оцінка можливостей громадських організацій, які працюють з бездомними. Сучасні наукові погляди на деякі проблеми осіб без визначеного місця проживання як соціальне явища.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>13, 14, 19</p>	<p>Окресліть систему допомоги та підтримки людям без визначеного місця проживання в Україні 2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 11 Соціальна робота з групами клієнтів, які зазнали насилля в сім'ї План Діти і жінки як особлива категорія клієнтів у соціальній роботі, проблеми насильства над жінками. Етапи насилля. Профілактика насилля та теорії подолання наслідків насилля. Основні проблеми насильства. Державна політика щодо покращення становища жінок і дітей в Україні.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>16, 17, 19</p>	<p>Опрацюйте закон України «Про попередження насильства в сім'ї» 4 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 12 Організація роботи з жертвами “торгівлі людьми” План</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>10, 11, 19</p>	<p>Опрацюйте закон України «Про протидію торгівлі людьми»</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>

<p>Правові основи соціальної роботи у сфері попередження торгівлі людьми. Ціль, завдання і принципи соціальної роботи по попередженню торгівлі людьми і надання допомоги потерпілим. Соціальна профілактика торгівлі людьми. Соціальна реабілітація потерпілих від торгівлі людьми. Соціально-психологічний портрет потерпілих від торгівлі людьми. Причини і наслідки торгівлі жінками з України. Українські ініціативи, направлені на запобігання та протидію торгівлі людьми. Принципи допомоги жінкам, потерпілим від торгівлі людьми. Потреби жінок, потерпілих від торгівлі людьми. Кризові центри та гарячі лінії.</p>			2 год		
<p>Тема 13 Соціальна робота з безробітними людьми План Безробіття як соціальне явище. Загальні підходи та принципи роботи. Методи і технології соціальної роботи. Організація надання допомоги безробітним особам. Приклади діяльності соціальних служб.</p>	Лекція 2 год	16, 17, 18	Опишіть діяльність Державного фонду зайнятості 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
<p>Тема 14 Організація</p>	Лекція 2 год	11, 16, 17, 18	Опрацюйте законодавче та	Максимальна оцінка –	

<p>соціального супроводу особам, що повернулися з місць позбавлення волі</p> <p>План</p> <p>Соціальний супровід звільнених з місць, позбавлених волі.</p> <p>Мета і зміст соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі.</p> <p>Профілактична робота зі звільненими з місць позбавлення волі.</p> <p>Роль соціальних служб у ресоціалізації.</p> <p>Характер діяльності соціального працівника щодо колишніх засуджених у відкритому середовищі. Форми і методи соціальної роботи з колишніми засудженими.</p> <p>Індивідуальна робота з клієнтом.</p> <p>Психологічна і правова консультація.</p> <p>Психолого-педагогічна допомога у відновленні втрачених зв'язків з сім'єю.</p> <p>Професійна орієнтація, психологічна підтримка соціальної роботи колишніх засуджених.</p>			<p>нормативне забезпечення соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі</p> <p>4 год</p>	5	
<p>Тема 15</p> <p>Соціальна робота з молоддю та молоддю сім'єю</p> <p>План</p> <p>Поняття про молодь, молоду сім'ю.</p> <p>Соціально-психологічні аспекти</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год</p>	<p>3, 11, 17, 18, 19</p>	<p>Складіть перелік організацій та установ, які надають соціальні послуги молодим сім'ям</p> <p>2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>

<p>встановлення ролевих функцій. Проблеми молоді сім'ї в початковій періоді її створення. Підготовка молоді сім'ї до народження і виховання дітей. Психолого-педагогічні складові в роботі соціального працівника, Особливості соціальної роботи з молодими сім'ями. Консультативна робота з молодими сім'ями.</p>					
<p>Тема 16 Соціальна робота з особами, які перебувають на довготривалому лікуванні План Особливості та потреби тяжкохворих та невиліковно хворих дітей та молоді. Генеза становлення соціальної роботи з тяжкохворими та невиліковно хворими. Сутність хоспісу, хоспісної та паліативної допомоги. Основні принципи та підходи до паліативної допомоги в Україні. Особливості консультування невиліковно хворих.</p>	Лекція 2 год	9, 11, 17, 18, 19	Опишіть діяльність благодійних фондів допомоги невиліковно хворим на вибір 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
<p>Тема 17 Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених План Проблеми відмов від новонароджених в Україні. Причини та наслідки раннього</p>	Лекція 2 год	1, 2, 11, 19	Опишіть досвід закордонних країн (країна на вибір) щодо соціально-педагогічної підтримки юного материнства та попередження відмов 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

<p>материнства. Медико-соціальні, психологічні та юридичні аспекти раннього материнства. Досвід закордонних країн щодо соціально-педагогічної підтримки юного материнства та попередження підмов. Технології соціальної роботи з юними матерями. Діяльність центрів Матері і дитини. Соціальна робота з профілактики ранніх шлюбів та раннього материнства. Напрями роботи з вагітними жінками. Соціальна робота з вагітними жінками та породіллями. Методи, прийоми та техніки роботи з жінками в період вагітності.</p>					
<p>Семінарське заняття №1 Становлення соціальної роботи з різними групами клієнтів Соціально-демографічні проблеми суспільства. Соціально-економічне становище в Україні. Сучасні протиріччя соціальної політики щодо різних груп населення. Соціальна робота як умова вдосконалення стосунків держави та різних груп населення. Історичні аспекти становлення роботи зі спеціальними групами клієнтів. Сучасні тенденції</p>	<p>Семінарське заняття 2 год</p>	<p>4,13,14,16, 17</p>	<p>Опрацюйте положення Закону України «Про соціальні послуги»: види, зміст, суб'єкти надання соціальних послуг 2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>

соціальної роботи з особливими групами клієнтів у різних країнах світу.					
Семінарське заняття №2 Соціальна робота з допризовною молоддю, військовослужбовцями та членами їх сімей Соціальна зумовленість роботи з допризовною та призовною молоддю. Специфіка військової служби. Основні проблеми військовослужбовців та їхніх сімей. Основні напрями, методи і форми роботи з категоріями військовослужбовців. Організація соціальної роботи: з допризовної молоддю; з призовниками; військовослужбовцями строкової служби; з родинами військовослужбовців; молоддю, що звільнилася з Збройних сил України.	Семінарське заняття 2 год	3, 11, 13, 16, 19	Опишіть особливості Збройних Сил та допризовної підготовки (країна на вибір) 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №4 Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення Показники матеріальної забезпеченості населення. Соціальний захист малозабезпеченого населення. Форми та методи соціальної роботи щодо підвищення життєвого рівня малозабезпечених груп населення.	Семінарське заняття 2 год	14, 16, 18, 19	Опрацюйте положення Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» 2 год Постанову Кабінету міністрів України від 24 лютого 2003 р. N 250 «Про затвердження Порядку	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

Побутове обслуговування малозабезпечених громадян як складова соціального обслуговування.			призначення і виплати державної соціальної допомоги мало-забезпеченим сім'ям» 2 год		
Семінарське заняття №5 Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями Поняття “інвалідність” та його види. Соціальний захист інвалідів. Соціальні заклади й стаціонарні установи по роботі з інвалідами. Недержавні організації та установи інвалідів. Напрямки роботи з людьми, які мають фізичні чи психологічні вади. Реалізація соціальних заходів на різноманітних рівнях.	Семінарське заняття 2 год	14, 15, 16, 18, 19	Підготуватись до дискусії на тему: «Сутність освіти, професійної підготовки і професійного навчання інвалідів, їхнього працевлаштування». 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №6 Соціальна робота з людьми похилого віку Старість і старіння як соціальні феномени. Сутність принципів щодо людей похилого віку (ООН, 1991). Основні завдання соціальної роботи з літніми людьми. Особливості роботи будинків-інтернатів для людей похилого віку. Територіальні центри обслуговування пенсіонерів та	Семінарське заняття 2 год	7, 14, 18, 19, 20	Опишіть діяльність одного з територіальних центрів обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян і відділення соціальної допомоги вдома на вибір 4 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

самотніх непрацевдатних громадян і відділення соціальної допомоги вдома. Організація надання соціальних послуг людям похилого віку у соціальних службах: міжнародний досвід. Аналіз соціальних проектів по підтримці людей похилого віку та самотніх.					
Семінарське заняття №7 Соціальна робота з особами, що займаються секс-бізнесом Визначення поняття “секс-працівник”. Типи секс-робітниць. Історія виникнення секс-бізнесу. Професія секс- працівниць у зарубіжних країнах. Структура секс- бізнесу. Класифікація повій. Використання аутрич-методу соціальними працівниками у роботі з особами, що займаються секс- бізнесом. Робота із сексуальними меншинами й особами, які займаються проституцією.	Семінарське заняття 2 год	11, 18, 19	Запропонуйте заходи з протидії зростанню проституції 2 год	Максималь на оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №8 Особливості соціальної роботи з віл-інфікованими та хворими на СНІД ВІЛ/СНІД як соціальна проблема. Нормативно-правове забезпечення	Семінарське заняття 2 год	5, 12, 16, 17, 18	Скласти перелік лікувальних закладів та неурядових організацій, які працюють у сфері ВІЛ та послуги, які вони надають 2 год	Максималь на оцінка – 5	Тиждень

<p>профілактики ВІЛ-інфекції, допомоги та лікування ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД.</p> <p>Системи лікування і підтримки уражених груп.</p> <p>Соціальна робота з вагітними-ВІЛ-інфікованими: умови народження здорової дитини.</p> <p>Закордонний досвід щодо запобігання ВІЛ/СНІДу.</p>					
<p>Семінарське заняття №9</p> <p>Організація соціальної роботи з людьми без визначеного місця проживання</p> <p>Категорія громадян, які відносяться до осіб без визначеного місця проживання.</p> <p>Соціальний портрет осіб без визначеного місця проживання.</p> <p>Специфіка роботи з людьми без постійного місця проживання.</p> <p>Діяльність та оцінка можливостей громадських організацій, які працюють з бездомними.</p> <p>Сучасні наукові погляди на деякі проблеми осіб без визначеного місця проживання як соціальне явища.</p>	<p>Семінарське заняття</p> <p>2 год</p>	<p>11, 13, 14, 19</p>	<p>Розробіть проект на тему: «Соціальна реінтеграція бездомних».</p> <p>6 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Семінарське заняття №10</p> <p>Соціальна робота з молоддю та молоддю сім'єю</p> <p>Поняття про молодь, молоду сім'ю.</p> <p>Соціально-психологічні аспекти встановлення рольових функцій.</p>	<p>Семінарське заняття</p> <p>2 год</p>	<p>3, 11, 17, 18,19</p>	<p>Опрацюйте Державну цільову соціальну програму підтримки сім'ї на 2016-2020 роки</p> <p>2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>

Проблеми молоді сім'ї в початковій періоді її створення. Підготовка молоді сім'ї до народження і виховання дітей. Особливості соціальної роботи з молодими сім'ями.					
Семінарське заняття №11 Соціальна робота з групами клієнтів, які зазнали насилля в сім'ї Насильство в сім'ї як соціальна проблема. Загальні підходи і принципи соціальної роботи із клієнтами, які зазнали насилля в сім'ї Профілактика насилля та теорії подолання наслідків насилля. Організація надання послуг клієнтам, які зазнали насилля в сім'ї Діяльність соціальних служб у роботі з клієнтами, які зазнали насилля в сім'ї.	Семінарське заняття 2 год	11, 16, 17, 19	Розробіть буклет на тему: «Сім'я без насильства» 6 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №12 Організація соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми» Мета, завдання і принципи соціальної роботи по упередженню торгівлі людьми і надання допомоги потерпілим Соціальна профілактика торгівлі людьми Соціальна реабілітація потерпілих від торгівлі людьми Причини і наслідки торгівлі жінками з	Семінарське заняття 2 год	10, 11, 19	Опишіть соціально-психологічний портрет потерпілих від торгівлі людьми 2 год	Максимальна оцінка – 5	Тиждень

України Кризові центри та гарячі лінії для потерпілих від торгівлі людьми.					
Семінарське заняття №13 Соціальна робота з безробітними людьми Безробіття як соціальне явище Загальні підходи та принципи роботи із безробітними особами Методи і технології соціальної роботи із безробітними Організація надання допомоги безробітним Приклади діяльності соціальних служб щодо подолання безробіття.	Семінарське заняття 2 год	11, 16, 17, 18	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Технології праце- влаштування громадян у центрах зайнятості». 2 год	Максималь на оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №14 Організація соціального супроводу особам, що повернулися з місць позбавлення волі Мета і зміст соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі Роль соціальних служб у ресоціалізації Характер діяльності соціального працівника щодо колишніх засуджених у відкритому середовищі Форми і методи соціальної роботи з колишніми засудженими.	Семінарське заняття 2 год	11, 16, 17, 18	Опишіть психологічні особливості звільнених із місць позбавлення волі та охарактеризуйте роботу з ними. 2 год	Максималь на оцінка – 5	Тиждень
Семінарське заняття №15 Соціальна робота з особами, які	Семінарське заняття 2 год	9, 17, 18, 19	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Розвиток	Максималь на оцінка – 5	Тиждень

<p>перебувають на довготривалому лікуванні, зокрема невиліковно хворих</p> <p>Особливості та потреби тяжкохворих та невиліковно хворих дітей та молоді.</p> <p>Гене́за становлення соціальної роботи з тяжкохворими та невиліковно хворими.</p> <p>Сутність хоспісу, хоспісної та паліативної допомоги.</p> <p>Основні принципи та підходи до паліативної допомоги в Україні.</p>			<p>системи паліативної і хоспісної допомоги»: українські реалії.</p> <p>2 год</p>		
<p>Семінарське заняття №16</p> <p>Соціальна робота з юними матерями, попередження відмов від новонароджених</p> <p>Проблеми відмов від новонароджених в Україні.</p> <p>Причини відмов від новонароджених.</p> <p>Юне материнство як одна з причин відмови від немовляти.</p> <p>Досвід закордонних країн щодо соціально-педагогічної підтримки юного материнства та попередження відмов.</p> <p>Технології соціальної роботи з юними матерями.</p>	<p>Семінарське заняття</p> <p>2 год</p>	<p>1, 2, 11, 19</p>	<p>Опишіть діяльність одного з центрів Матері і дитини (на вибір)</p> <p>2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5</p>	<p>Тиждень</p>
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане</p>				

	висвітлення питань.
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50.
7. Політика курсу	
Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Братусь І.В. Соціальні причини виникнення раннього материнства. Матеріали міської конференції „Проблеми раннього материнства”. К.: Молодіжна громадська організація „ЮНЕКО”, 2004. С. 3-10. 2. Братусь І.В. Форми і методи соціально-педагогічної роботи з юними матерями. Соціальна педагогіка: теорія та технологія: Підручник / За заг. ред. І.Д. Зверевої. К.: Центр навчальної літератури, 2006. С. 225-236. 3. Бурая Н.П. Соціальна робота: Навч. посіб. Х.: Ун-т внутр. справ, 1996. 104 с. 4. Вадзюк О. В. Соціальна робота з клієнтами. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. К.: УДЦССМ, 2002. 5. Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією: навчальний посібник для персоналу дитячих установ, батьків, опікунів, соціальних працівників та інших осіб, що доглядають за ВІЛ-інфікованими дітьми / Аряев М. Л., Котова Н. В., Старець О. О. та ін. К. : Кобза, 2003. 168 с. 6. Комплексна допомога бездоглядним та безпритульним дітям: метод. посіб. / [Безпалько О., Бурковська Л., Журавель Т. та ін.] ; за ред. І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко]. К. : Вид. дім «Калита», 2010. 376 с. 7. Медведева Г.П. Введение в социальную геронтологию. М.: Московский психолого-социальный ин-т; Воронеж: Изд. НПО “МОДЭК”, 2000, 96 с. 8. Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці / [за ред. А. Й.Капської]. К. : Інтернаціональний Союз. Ліга соціальних працівників України, 2003. 260 с. 9. Паліативна медицина та реабілітація / За ред. Г. А. Новикова. М.: Фонд «паліативної медицини та реабілітації хворих», 2001. № 3-4. 10. Протидія торгівлі людьми: навчально-методичний посібник / за ред. Т. Семигіної. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 166 с. 11. Робота з клієнтами соціальних служб / Під ред. З.Г. Зайцева, Житомир: “Екосфера”, 1994. 117 с. 12. Семигіна Т. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом : метод. посіб. для проведення курсів підвищ. кваліфікації. К. : Вид. дім “Києво-Могилянська акад.”, 2006. 620 с. 13. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посібник/ Тюття Л.Т., Іванова І. Б. К.:Ун-т "Україна", 2004. 408 с. 14. Соціальна робота в Україні: теорія та практика: Посібник для підвищення кваліфікації психологів центрів соціальних служб для молоді. / За ред. А.Я. Ходорчук. К.: ДЦССМ, 2003. 264 с. 15. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: Методичні матеріали для тренера / Під заг. ред. І. Д. Зверевої. К.: Наук, світ, 2002. 55 с. 16. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: Наук.-навч.-метод. посіб. для студ., магістрантів, асп. та спец. у галузі соц. роботи, соц. педагогіки / Авт.-уклад. СЯ. Харченко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ: Альма-матер, 2003. 198 с. 17. Соціальна робота: Навч. посібник, Ч.3: Робота з конкретними групами клієнтів / За ред. Т.Семигіної та І.Григи. К.:Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 166 с. 18. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник/ За ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. К.: Академвидав, 2005. 328 с. 19. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів ЦССМ: Метод. посібник / С.В.Толстоухова та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. С. 7-16. 	

20. Яцемирская Р.С Беленькая И.Г. Социальная геронтология: Учеб. пособие. М.: Гуманит. изд. центр «ВЛАДОС», 1999. С 202-218.

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

І. В. Кулик